

Valtiot velkavankina

7.12.2011

Keskustelutilaisuus

Attac Turku & Varsinais-Suomen Talousdemokraatit

Patrizio Lainà

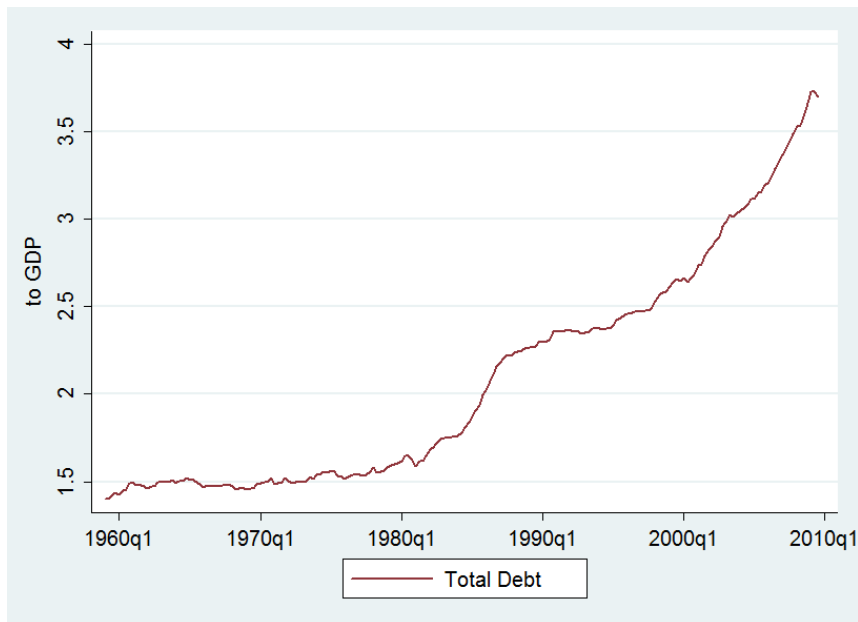
pate@talousdemokratia.fi

Agenda

- Taustaa
- Kokonaisvelka ja BKT
- Julkinen velka ja yksityinen velka
- Johtopäätökset

Taustaa 1/3

Panel (A): Total debt

Panel (B): Total debt decomposed

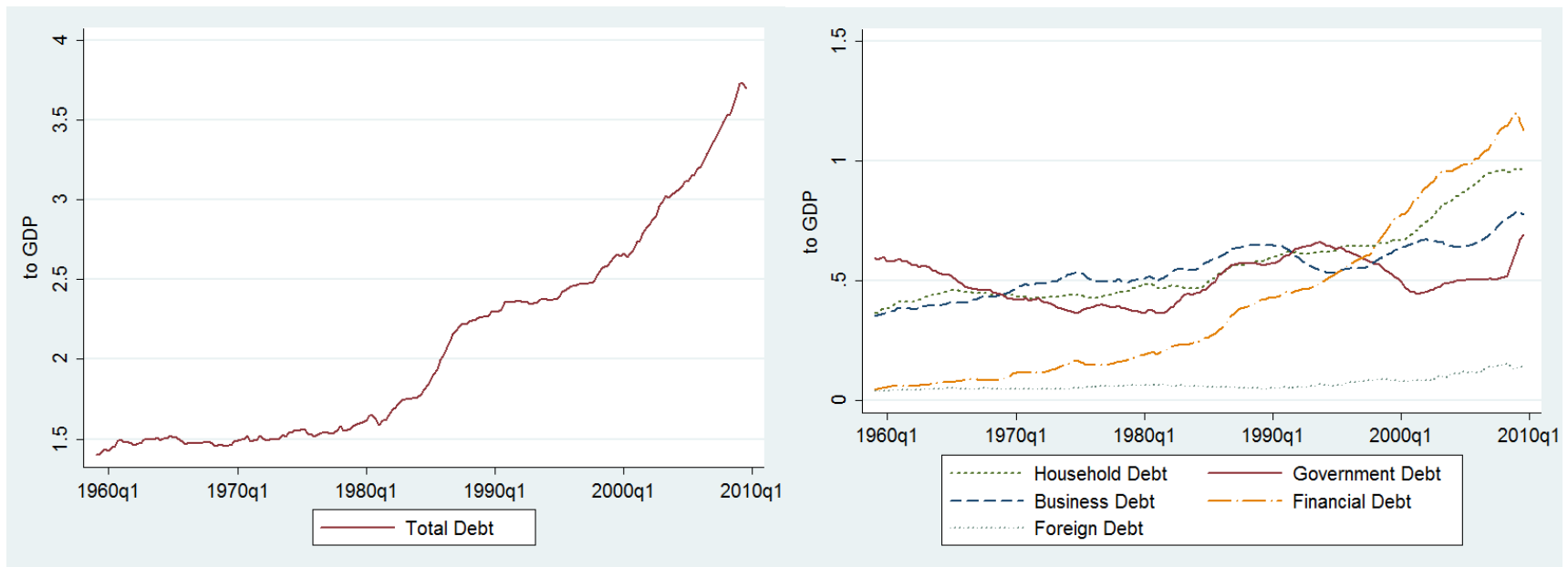
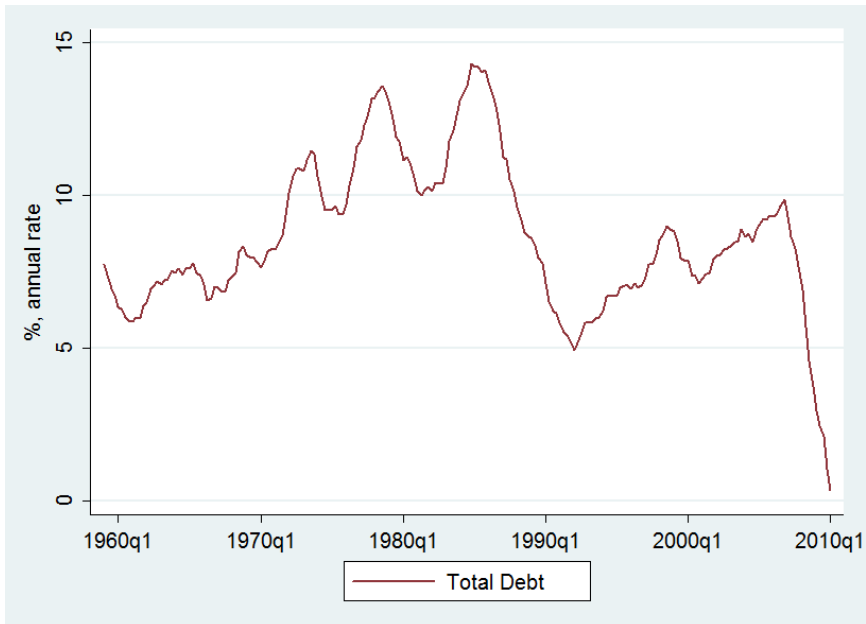

Figure 2.1 – Debt to GDP ratios in the United States

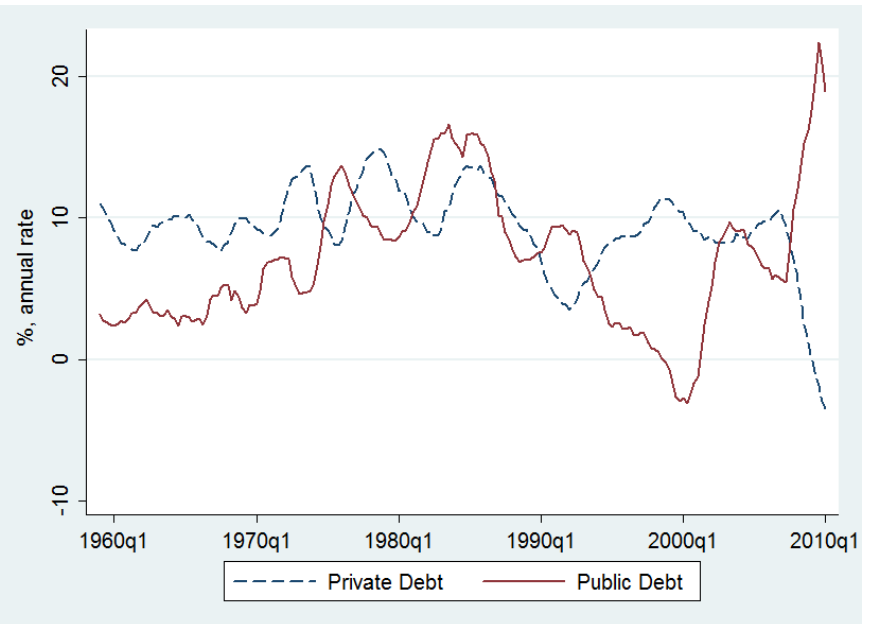
Sources: Federal Reserve (2010a), EconStats (2010) & U.S. Department of Commerce (2010).

Taustaa 2/3

Panel (A): Total debt

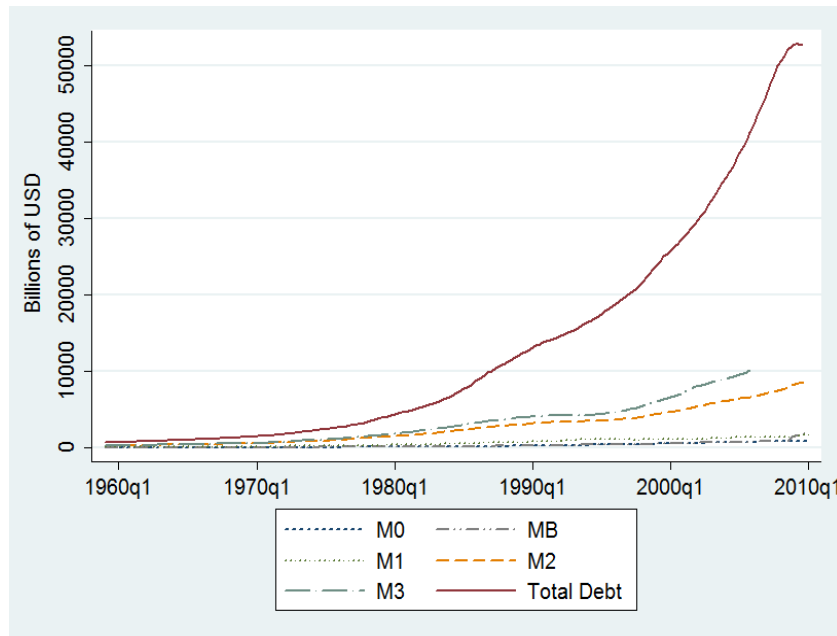

Panel (B): Total debt decomposed

Figure 2.2 – Growth rates of debt in the United States
Sources: Federal Reserve (2010a) & EconStats (2010).

Taustaa 3/3

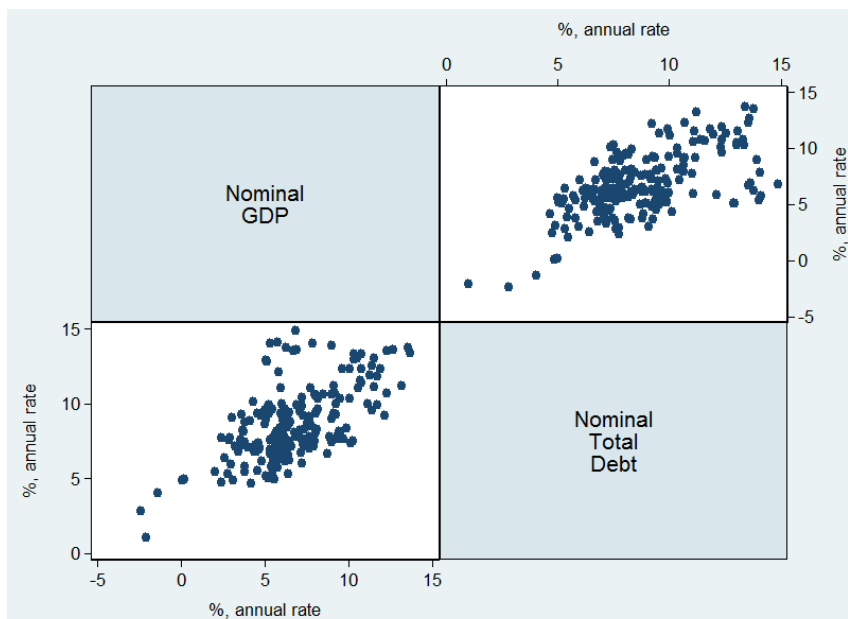
Figure 4.1 – Money aggregates and total debt

Sources: Federal Reserve (2010a & 2010b) & EconStats (2010).

Notes: Federal Reserve ceased publishing M3 statistics in March 2006.

Kokonaisvelka ja BKT 1/3

Panel (A): Nominal growth rates

Panel (B): Real growth rates

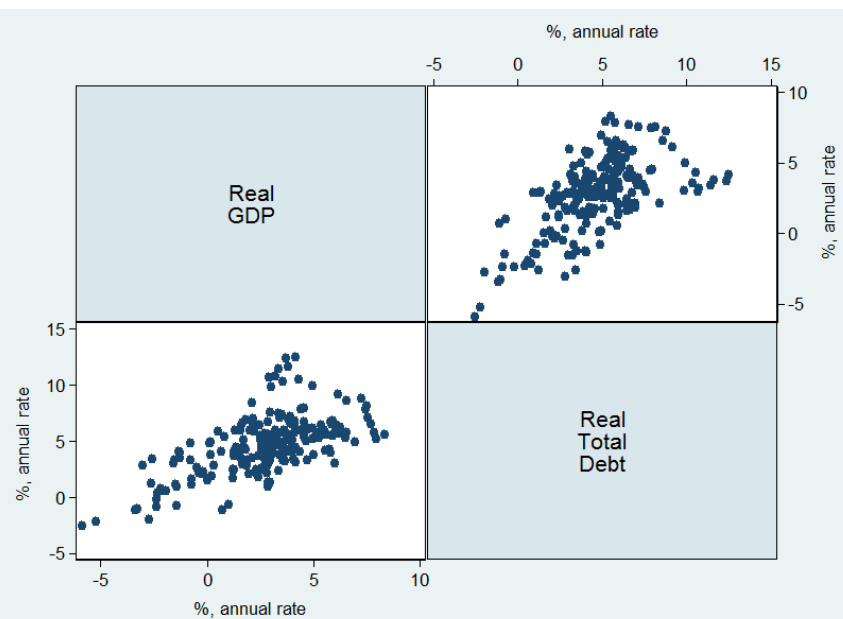
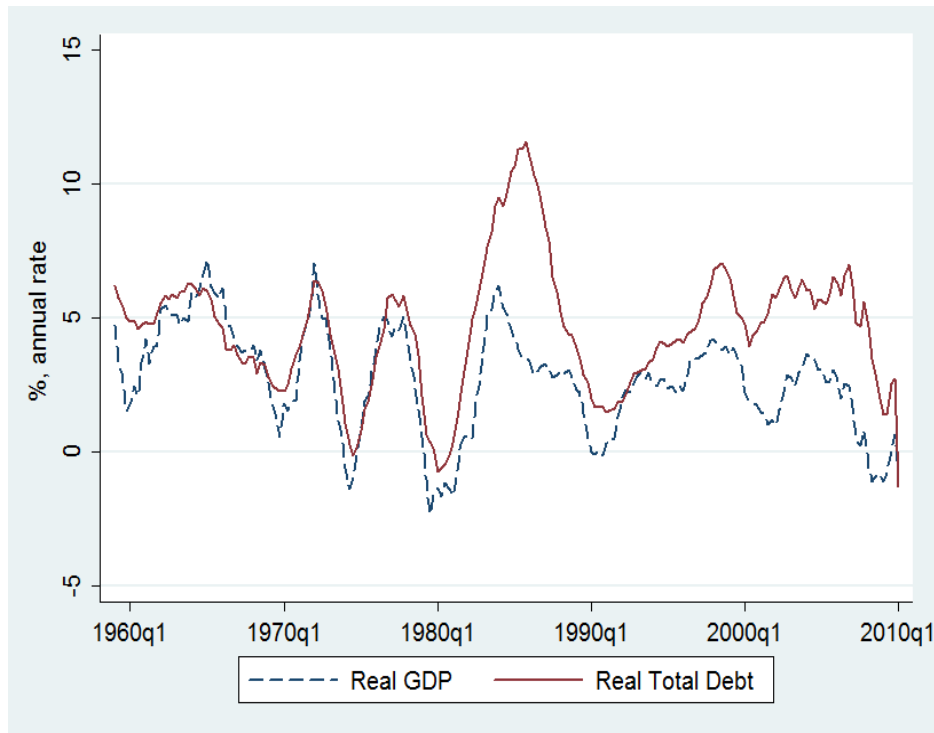

Figure 5.1 – Scatterplots for total debt and GDP

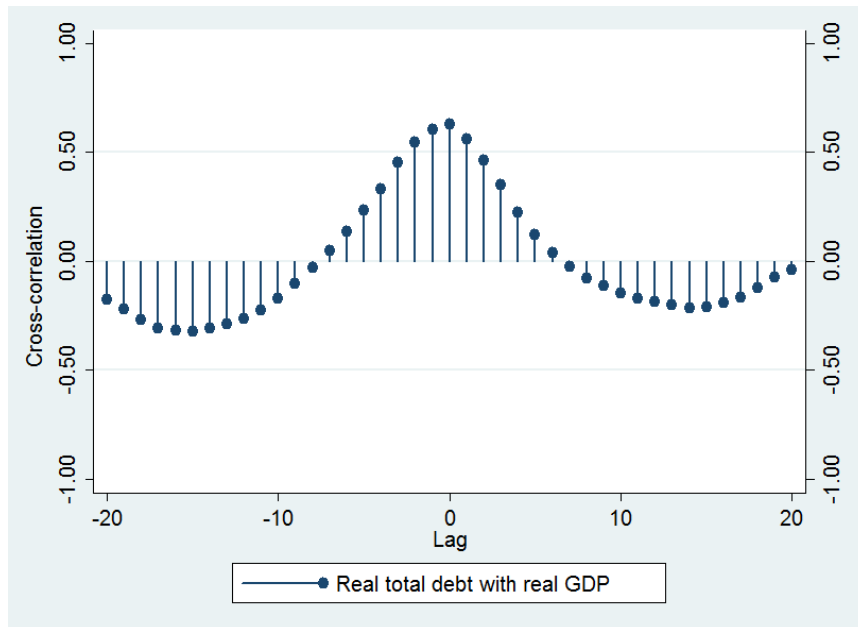
Kokonaisvelka ja BKT 2/3

Figure 5.2 – Real growth rates of total debt and GDP

- Reaalinen kokonaisvelka kasvanut lähes jatkuvasti nopeammin vuoden 1979 jälkeen kuin reaalinen BKT, kun ennen sitä kasvu oli suurinpiirtein yhtä nopeaa.

Kokonaisvelka ja BKT 3/3

Figure 5.5 – Cross-correlations of real total debt growth and real GDP growth

Notes: Total debt is on the horizontal axis (lags and forwards) and GDP is on the vertical axis.

Impulssivasteet

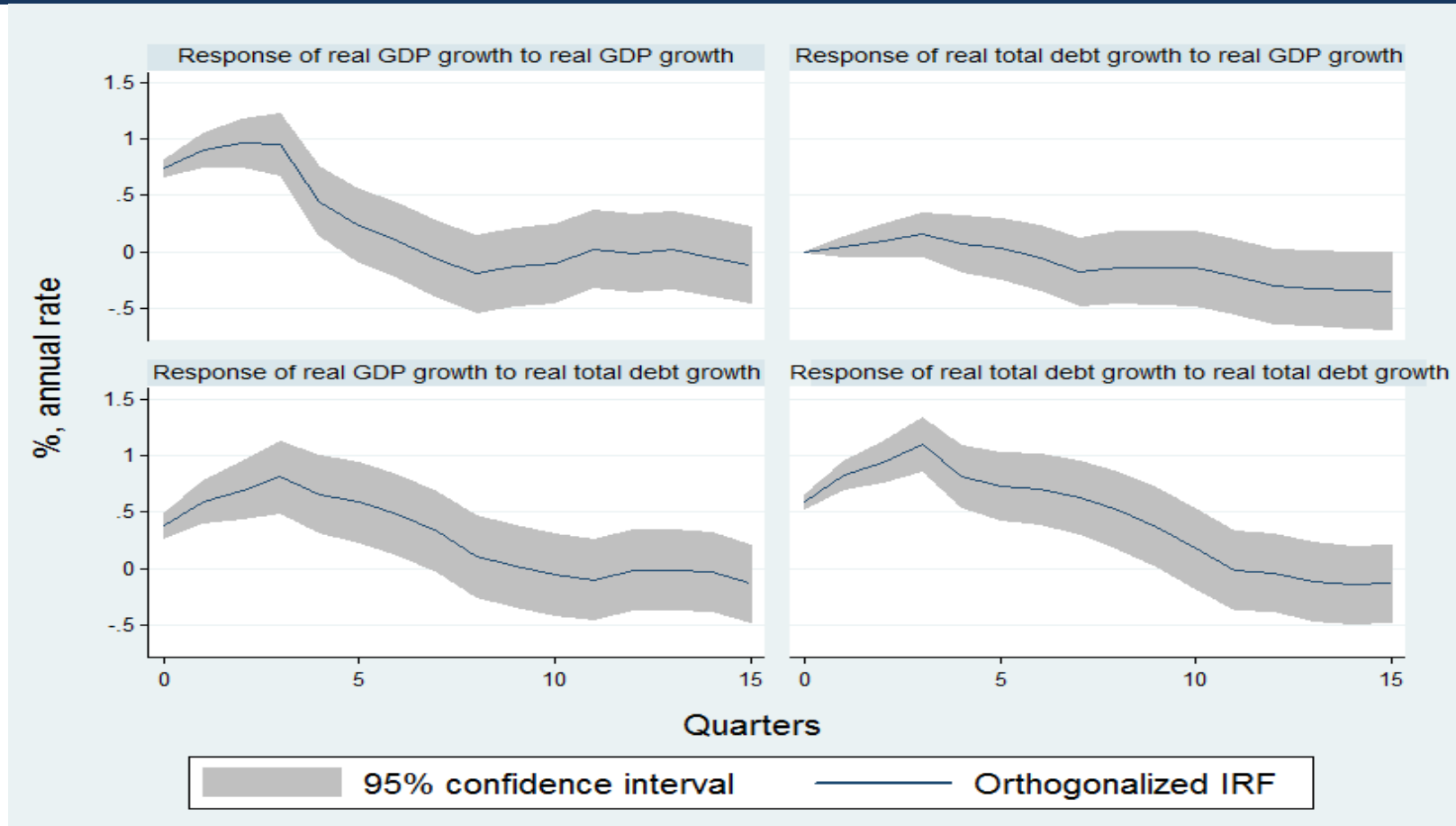

Figure 5.6 – Impulse responses

Kumulatiiviset impulssivasteet

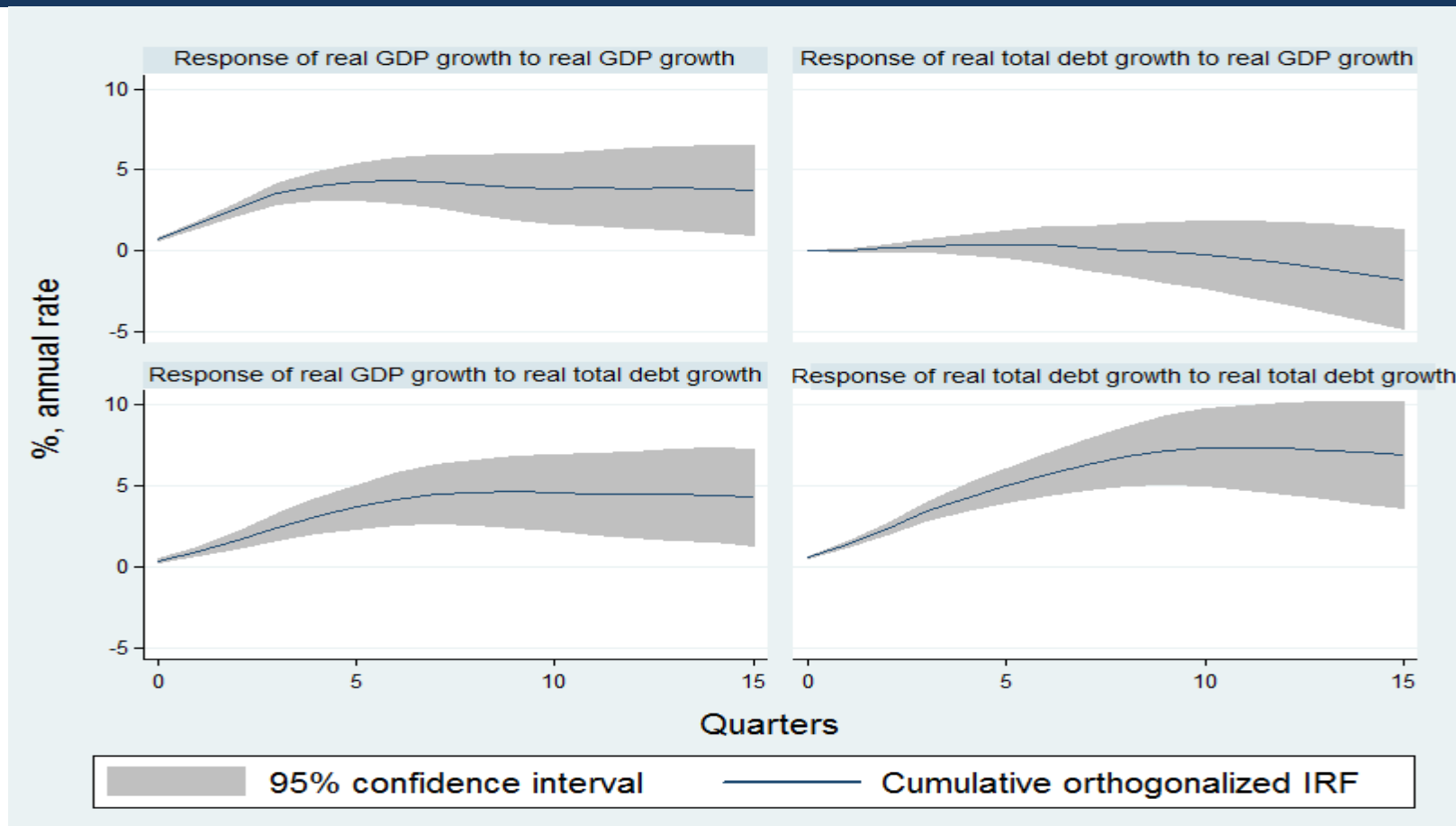
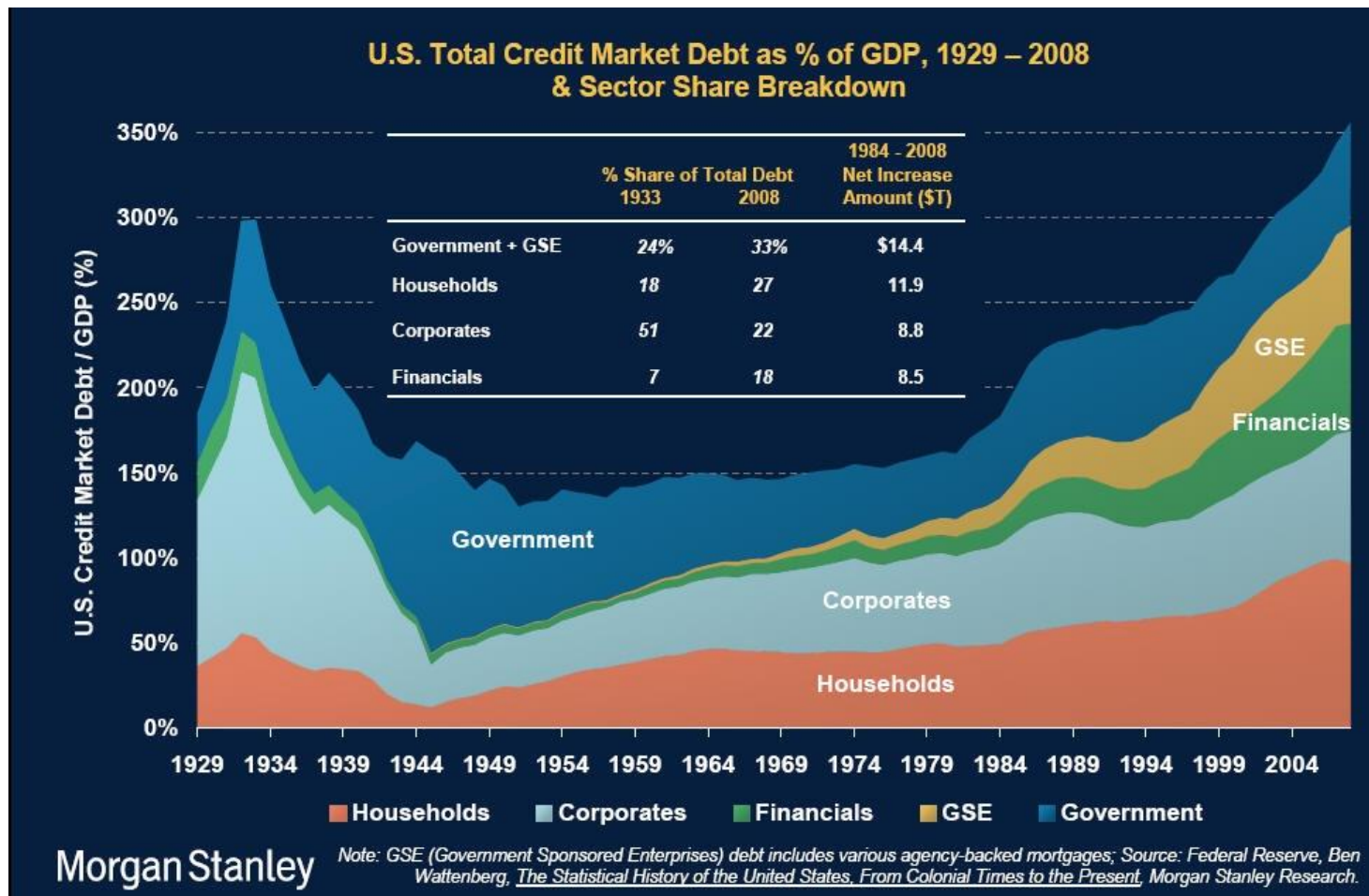

Figure 5.7 – Cumulative impulse responses

Kertaukseksi

- Nykyinen ja mennyt reaalin kokonaisvelan kasvu vaikuttaa nykyiseen reaalisesta BKT:n kasvuun.
  - Vaikutus on samansuuntainen. Toisin sanoen, positiivinen kokonaisvelan shokki kasvattaa reaalista BKT:ta.
  - Vaikutus BKT:n kasvuvauhtiin on väliaikainen, mutta vaikutus BKT:n tasoon on pysyvä.
- Mennyt reaalin BKT:n kasvu ei kuitenkaan vaikuta nykyiseen reaalisesta kokonaisvelan kasvuun.

Yksityinen velka 1/2

Yksityinen velka 2/2

- Korkeammalla tasolla kuin koskaan aiemmin.
- Yksityinen sektori ei voi luoda (rahallista) nettovarallisuutta itselleen, koska:
yksityinen nettovarallisuus + julkinen nettovarallisuus + ulkomaan sektori = 0
- Yksityisen sektorin negatiivinen nettovarallisuuden kehitys tarkoittaa tappioita ja konkursseja, sekä riskiä ajautua velkadeflaatiokierteeseen.

Julkinen velka

- Taloudellisesti suvereenin valtion (itsenäinen raha- ja finanssipolitiikka, sekä valuuttakurssia ei ole sidottu mihinkään muuhun valuuttaan ja hyödykkeeseen) julkiselle velalle ei ole olemassa mitään luonnollisia rajoitteita.
  - Voi luoda nettovarallisuutta yksityiselle sektorilla ja näin parantaa sen velan takaisinmaksukykyä.
- Euroopan unionissa Maastrichtin sopimus kieltää keskuspankista lainaamisen.
  - Valtiot eivät taloudellisesti suvereenieja.
  - Myöskään valtiot eivät voi velkaantua ”liikaa”, koska yksityiset pankit sanelevat lainaehdot.

Johtopäätökset (faktat)

- Talouden elvytys vaatii väistämättä kokonaisvelan kasvua.
- Yksityinen sektori on jo ylivelkaantunut, joten hyvin epätodennäköistä, että se haluaisia/pystyisi velkaantumaan lisää.
- Julkisen sektorin kannettava velkaantumisen taakka, jotta talous elpyisi.
- Nykyiset institutionaaliset järjestelyt kuitenkin estävätärkevän talouspolitiikan EU:ssa.

Johtopäätökset (toimintaehdotukset)

- Sallittava keskuspankista lainaaminen.
  - Edellyttää liittovaltion muodostamista tai palaamista kansallisiin valuuttoihin?
- Luotava velatonta rahaa ("kolikkorahoitus").
  - Nykyisetkin institutionaaliset puitteet mahdollistavat!
- Inflatoitava velkojen reaalin taso.
  - Vaikeaa, kun talouden kokonaiskapasiteetti ei käytössä.

Kiitos

- Lisätietoja:
  - www.talousdemokratia.fi
  - www.rahajatalous.wordpress.com
  - pate@talousdemokratia.fi